

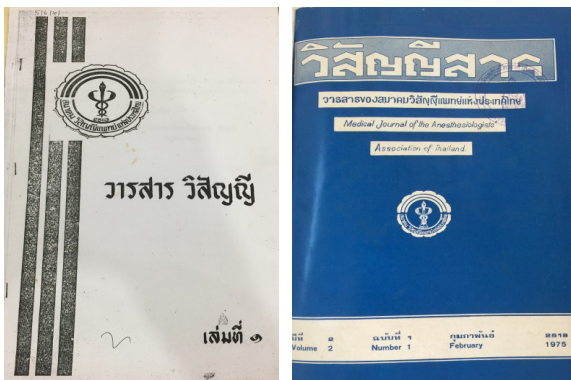
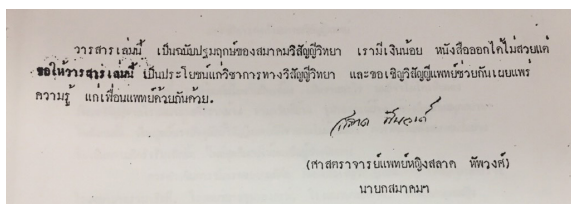
วิสัญญีสาร : อดีต ปัจจุบัน และอนาคต

ศ.นพ.สมบุญ เทียนทอง

ในปี พ.ศ.2563 นี้ ราชวิทยาลัยวิสัญญีแพทย์แห่งประเทศไทยมีอายุครบ 50 ปี ซึ่งเท่ากับวิสัญญีสารมีอายุครบ 46 ปี จึงเป็นโอกาสดีที่จะได้รวบรวมและบันทึกประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวกับวิสัญญีสารเอาไว้ โดยได้สอบถามข้อมูลจากอดีตบรรณาธิการหลายๆ ท่าน เท่าที่สามารถติดต่อได้ ทั้งนี้เพราะบางท่านได้เสียชีวิตไปแล้วและบางท่านก็ไม่สามารถจำเรื่องราวในอดีตที่เกี่ยวข้องได้ ทำให้ข้อมูลสำคัญบางเรื่องหายไป

จากอดีตสู่ปัจจุบันของวิสัญญีสาร

ก่อนจะเป็นวิสัญญีสาร สมาคมวิสัญญีแพทย์แห่งประเทศไทยได้เริ่มก่อตั้งในปี พ.ศ. 2514 หลังจากนั้นเมื่อศาสตราจารย์แพทย์หญิงสกลา ท้วมศักดิ์ ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมฯ จึงได้จัดทำวารสารขึ้นในชื่อ **วารสาร วิสัญญี** ดังข้อความในบทนำเล่มที่ 1 ซึ่งเป็นวารสารที่ไม่ระบุ วัน เดือน ปี ที่พิมพ์ แต่เทียบเคียงได้เป็นปี พ.ศ.2516 วารสารนี้พิมพ์เพียงฉบับเดียว ก็เปลี่ยนชื่อเป็น **วิสัญญีสาร**

วิสัญญีสาร จัดพิมพ์ครั้งแรกในปี พ.ศ.2517 (ปีที่ 1) โดยสมาคมวิสัญญีแพทย์แห่งประเทศไทย ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อสมาคมฯ เป็นวิทยาลัยวิสัญญีแพทย์แห่งประเทศไทย

(The College of Anesthesiologists of Thailand) ในปี พ.ศ. 2534 (ตรงกับปีที่ 17 ฉบับที่ 1) และเป็นราชวิทยาลัยวิสัญญีแพทย์แห่งประเทศไทย (The Royal College of Anesthesiologists of Thailand) ในปีพ.ศ.2538 (ตรงกับปีที่ 21 ฉบับที่ 2) ในปี พ.ศ. 2563 วิสัญญีสารจะเป็นปีที่ 46 สาเหตุที่ไม่ตรงกับปีที่ 47 เพราะได้ว่างเว้นการตีพิมพ์ไป 1 ปี คือปี พ.ศ.2532 ซึ่งไม่ทราบว่าเป็นเพราะสาเหตุอะไร

วิสัญญีสาร เริ่มต้นพิมพ์ปีละ 2 ฉบับ ต่อมาในปี พ.ศ. 2523 (ปีที่ 7) ได้พิมพ์เพิ่มเป็นปีละ 3 ฉบับ และเพิ่มเป็นปีละ 4 ฉบับในปี พ.ศ. 2526 (ปีที่ 10) จนถึงปัจจุบันนี้ก็ยังเป็นปีละ 4 ฉบับ ส่วนจำนวนเล่มที่พิมพ์ในฉบับแรกนั้นไม่ทราบข้อมูลว่าพิมพ์กี่เล่ม แต่จำนวนที่พิมพ์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามจำนวนสมาชิก จากหลักร้อยเพิ่มเป็น 1000 เล่ม/ฉบับในปี พ.ศ. 2540 และเพิ่มเป็น 1600 เล่ม/ฉบับ ในปี พ.ศ. 2556 ต่อมา มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการตีพิมพ์เป็น e-journal ร่วมด้วยจึงได้ปรับลดจำนวนพิมพ์ลงเหลือ 500 เล่มในปี พ.ศ. 2561 และเหลือ 400 เล่มในปี พ.ศ. 2562 เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน และเริ่มเผยแพร่เป็น e-journal อย่างเดียวดังปี พ.ศ. 2563 เป็นต้นไป

ชื่อภาษาไทย **วิสัญญีสาร** เป็นชื่อเดิมใช้มาตั้งแต่แรก จนถึงปัจจุบัน แต่ชื่อภาษาอังกฤษมีการเปลี่ยนมาหลายครั้ง เริ่มแรกชื่อ Medical journal of the Anesthesiologists Association of Thailand ต่อมาในปี พ.ศ. 2525 ได้เปลี่ยนเป็น The Journal of The Thai Society of Anesthesiologists ในปี พ.ศ. 2529 ได้ปรับเป็น The Thai Journal of Anesthesiology และในปีพ.ศ.2539 (ฉบับที่ 22 ฉบับที่ 1) เหลือเป็น Thai Journal of Anesthesiology และใช้ชื่อนี้จนถึงปัจจุบัน โดยใช้ชื่อย่อภาษาอังกฤษว่า Thai J Anesthesiol

จากวิสัญญีสารปีที่ 1 ถึงปีที่ 35 เป็นยุคอดีตที่ยาวนานพอสมควร มีบรรณาธิการในช่วงนี้ถึง 9 ท่าน วารสารได้ผ่านการพัฒนาคุณภาพที่หลากหลาย เช่น ปรับปรุงปกและรูปเล่ม ปรับปรุงคู่มือสำหรับผู้พิมพ์ มี Slogan "Anesthesia : Safety for All" ที่หน้าปก (ปัจจุบันใช้ "Anesthesia : Safety and Quality for All") มีการพิมพ์ Continuing Medical Education หรือ CME แต่พิมพ์ได้เพียง 2 ฉบับก็ยุติไป รวมทั้ง

ได้สนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของราชวิทยาลัยวิสัญญีแพทย์ เช่น ประกวดผลงานวิจัยโดยได้รับการสนับสนุนจากบริษัท Astra-Zeneca และเป็นสื่อประชาสัมพันธ์งานประชุมทั้งระดับชาติและนานาชาติ เช่น AOSRA เป็นต้น

วิสัญญีสารในยุคปัจจุบัน

นับจากปีพ.ศ.2553 (ปีที่ 36) ถือเป็นการก้าวแรกที่เข้าสู่ยุคปัจจุบัน โดยได้เริ่มจัดทำฐานข้อมูลวิสัญญีสารใน website ของราชวิทยาลัยวิสัญญีแพทย์แห่งประเทศไทย (Website อันแรก rcat.org) ช่วยให้สมาชิกเข้าถึงวารสารได้ง่ายขึ้น แต่การค้นหาชื่อบทความหรือชื่อผู้แต่งยังทำไม่ได้ ปัจจุบันได้เลิกใช้ Website นี้แล้ว

คำว่า **สมัยใหม่** หรือ **ปัจจุบัน** ของวารสาร หมายถึงวารสารที่มีระบบ online submission ที่ครอบคลุมทุกหน้าที่ของวารสาร เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับวารสารที่ผู้อ่านสามารถค้นหาได้ จึงต้องมี website ของตนเอง แต่การพัฒนา website จะมีค่าใช้จ่ายสูงจึงไม่คุ้มค่าในการลงทุน เพราะวิสัญญีสารให้บริการวิชาการในการตีพิมพ์ผลงานแก่สมาชิก

Vol 46 No 1 (2020):

โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย และจะต้องมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และทักษะด้าน IT ประจำหน่วยงานซึ่งจะมีเงินเดือนสูงกว่าทั่วไป จนกระทั่งมีหน่วยงานที่จัดทำ Thai Journal Online (Thai JO) ซึ่งเป็นระบบฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์กลางของประเทศไทย เป็นแหล่งรวมและพัฒนาวารสารวิชาการที่ผลิตในประเทศไทยทุกสาขาวิชาให้ได้มาตรฐานสากล ซึ่งพัฒนาโดย Public Knowledge Project (PKP) จึงเป็นโอกาสของวิสัญญีสารที่จะพัฒนาตนเองให้ทันสมัยขึ้น ดังนั้นในปี พ.ศ. 2556 จึงได้แจ้งความประสงค์ที่จะนำวิสัญญีสารเข้าร่วมระบบวารสาร Thai Journal Online (Thai JO) ซึ่งมีระบบค้นหาชื่อผู้แต่งหรือชื่อบทความผ่านทาง Google ได้ โดยผ่านทาง website ของ TCI : Thai-Journal Citation Index Centre ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (www.kmutt.ac.th/jif/public.html/) ก็จะพบรายละเอียดของผลงานที่ต้องการค้นหา รวมทั้งข้อมูลการอ้างอิงผลงานด้วย ช่วยให้วารสารได้รับการเผยแพร่กว้างขวางมากขึ้นทั้งในและต่างประเทศ

ในช่วงปี พ.ศ. 2556-2558 วิสัญญีสารได้รับการรับรองคุณภาพให้อยู่ในอันดับที่ 2 ในฐานข้อมูล Thai citation index (TCI) ต่อมาในปี พ.ศ. 2559 วิสัญญีสารได้รับการรับรองคุณภาพเลื่อนอันดับในฐานข้อมูล Thai citation index (TCI) จากกลุ่ม 2 ขึ้นเป็นกลุ่ม 1 และ ปี 2560 ได้รับคัดเลือกและผ่านการประเมินคุณภาพวารสารให้อยู่ในฐานข้อมูลระดับอาเซียน ASEAN Citation Index (ACI)

ในปี พ.ศ. 2561 (ปีที่ 44 ฉบับที่ 3) ได้ทดลองใช้ระบบ online submission ในการรับส่งต้นฉบับ การพิจารณาต้นฉบับ และการติดตามความคืบหน้าต่างๆ ช่วยให้การพิจารณาต้นฉบับทำได้รวดเร็วขึ้น สามารถจัดพิมพ์วารสารได้ตามเวลาที่กำหนด และต่อมาได้เริ่มทดลองส่งวารสารที่เป็น electronic journal ให้สมาชิกทาง e-mail ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2561 (ปีที่ 44 ฉบับที่ 4 ส่วนเลข e-ISSN เริ่มใช้ในปีที่ 46 ฉบับที่ 1) รวมทั้งได้ปรับปรุงรูปแบบ รูปแบบของบทความและคำชี้แจงต่างๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษใน website ของวารสารคือ <https://www.tci-thaijo.org/index.php/anesthai>

การลดจำนวนตีพิมพ์จาก 1500 เล่ม ลงเหลือ 400-500 เล่ม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดส่งวารสารให้สมาชิก จากเดิมที่เคยส่งทางไปรษณีย์ให้เป็นรายบุคคล เปลี่ยนเป็นส่งให้หน่วยงานที่มีวิสัญญีแพทย์แทน ในครั้งแรกส่งให้หน่วยงานละ 1-5 เล่มตามจำนวนวิสัญญีแพทย์ทำยที่ลดลงเหลือหน่วยงานละ 1 เล่ม ทั้งนี้ได้พยายามเพิ่มจำนวนสมาชิกในระบบ Thai Journal Online เพื่อให้สมาชิกได้รับวารสารทั่วถึง ซึ่งปัจจุบัน (มกราคม 2563) มีจำนวนสมาชิกทั้งในและต่างประเทศทั้งสิ้น 800 คน

รายชื่อบรรณาธิการ

นับถึงปัจจุบัน วิทยาลัยการมีบรรณาธิการทั้งสิ้น 14 ท่าน
ดังรายละเอียดในตาราง บรรณาธิการท่านแรกคือนาวาโท

นายแพทย์กุดั่น ปัทมสุต เป็นผู้ที่ถูกคัดเลือกให้กับวารสารนาน
ที่สุดถึง 8 ปี ปัจจุบันท่านเสียชีวิตแล้ว

ชื่อบรรณาธิการ	ปี พ.ศ. (ปีวารสาร)	กิจกรรม/การปรับปรุงที่สำคัญ
1. นาวาโทนายแพทย์กุดั่น ปัทมสุต	2517-2524 (ปีที่ 1-8)	เริ่มจัดทำวิทยุสื่อสารเป็นครั้งแรกปี พ.ศ.2517 (ปีที่ 1) โดยพิมพ์ปีละ 2 ฉบับ เพิ่มเป็นปีละ 3 ฉบับในปี พ.ศ. 2523 (ปีที่ 7) พิมพ์ในนามของสมาคมวิสัญญีแพทย์แห่งประเทศไทย (Medical journal of the Anesthesiologists Association of Thailand)
2. ศาสตราจารย์แพทย์หญิง วรา สุวรรณจินดา	2525-2526 (ปีที่ 9-10)	พิมพ์เพิ่มเป็นปีละ 4 ฉบับในปี พ.ศ. 2526 (ปีที่ 10) แก้ไขชื่อภาษาอังกฤษเป็น The Journal of The Thai Society of Anesthesiologists
3. ศาสตราจารย์แพทย์หญิงอังกาบ ปราการรัตน์	2527-2528 (ปีที่ 11-12)	ปรับปรุงคุณภาพทั้งปกและรูปเล่ม
4. นายแพทย์โสภาส วัชรกะชะ	2529-2530 (ปีที่ 13-14)	แก้ไขชื่อภาษาอังกฤษ เป็น The Thai Journal of Anesthesiology
5. รองศาสตราจารย์นายแพทย์ปรีชา โสภาสนันท์	2531-2533 (ปีที่ 15-16)	ปี พ.ศ.2532 หยุดพิมพ์ไป 1 ปี จึงเริ่มนับปี พ.ศ.2533 เป็นปีที่ 16
6. รองศาสตราจารย์แพทย์หญิง ธารทิพย์ ประณูพรพาล	2534-2537 (ปีที่ 17-20)	ปี พ.ศ.2534 พิมพ์ในนามวิทยาลัยวิสัญญีแพทย์แห่งประเทศไทย (The College of Anesthesiologists of Thailand)
7. รองศาสตราจารย์นายแพทย์ปรีชา สุนทรานันท์	2538-2544 (ปีที่ 21-27)	ปรับปรุง guide to authors เพิ่ม Slogan "Anesthesia : Safety for All" ที่หน้าปก ปี พ.ศ.2538 (ฉบับที่ 21 ฉบับที่ 2) พิมพ์ในนามราชวิทยาลัยวิสัญญีแพทย์แห่งประเทศไทย (The Royal College of Anesthesiologists of Thailand) ปี พ.ศ.2539 (ฉบับที่ 22 ฉบับที่ 1) แก้ชื่อภาษาอังกฤษเป็น Thai Journal of Anesthesiology
8. ศาสตราจารย์นายแพทย์พงษ์ธรรมา วิจิตรเวชไพศาล	2545-2548 (ปีที่ 28-31)	มีการพิมพ์ Continuing Medical Education (CME) มีการประกวดผลงานวิจัยโดยได้รับการสนับสนุนจากบริษัทฯ
9. รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงมานี รักษาเกียรติศักดิ์	2549-2552 (ปีที่ 32-35)	ปรับปรุงคุณภาพทั้งปกและรูปเล่ม จัดพิมพ์ 1000 เล่ม/ฉบับ
10. ศาสตราจารย์นายแพทย์เทวรักษ์ วีระวัฒนานนท์	2553-2554 (ปีที่ 36-37)	จัดจ้างผู้ช่วยบรรณาธิการประจำเต็มเวลาเป็นครั้งแรก ปรับหน้าปกให้มีความเป็น เอกลักษณ์ไทยอย่างสวยงามด้วยการออกแบบของศ.นพ.สมรัตน์ จารุลักษณะนันท์ จัดทำต้นฉบับในระบบดิจิทัลและนำขึ้นเผยแพร่ใน website ของราชวิทยาลัย rcat. org และทำสำเนาดีจิทัลของวิทยุสื่อสาร ฉบับย้อนหลังเท่าที่ค้นหาดำเนินได้ จัดพิมพ์ 1500 เล่ม/ฉบับ พิมพ์บทความวิทยุสื่อสารตั้งแต่ พ.ศ.2544 ลงไฟล์ให้สืบค้นได้
11. รองศาสตราจารย์แพทย์หญิง เกศชาดา เอื้อไพโรจน์กิจ	2555-2556 (ปีที่ 38-39)	แจ้งความประสงค์นำวิทยุสื่อสารเข้าร่วมระบบวารสาร Thai Journal Online (Thai JO) จัดพิมพ์ 1600 เล่ม/ฉบับ
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิงวริน เล็กประเสริฐ	2557-2558 (ปีที่ 40-41)	ปรับปรุงคุณภาพทั้งปกและรูปเล่ม
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์นฤตม์ เรือนอนุกุล	2559-2560 (ปีที่ 42-43)	ปี พ.ศ.2559 เริ่มใช้ระบบของ Thai Journal Online (Thai JO) ทำให้สามารถค้นหา ชื่อบทความผ่านทาง Google ได้ วารสารได้รับการรับรองคุณภาพ เลื่อนอันดับใน ฐานข้อมูล TCI จากกลุ่ม 2 ขึ้นเป็นกลุ่ม 1 ประกาศใช้ระบบ fast track สำหรับผู้ที่ ต้องการตีพิมพ์ผลงานแบบเร่งด่วน ปี พ.ศ.2560 ได้รับคัดเลือกและผ่านการประเมิน คุณภาพวารสารให้อยู่ในฐานข้อมูลอาเซียน ASEAN Citation Index (ACI) จัดพิมพ์ 1500 เล่ม/ฉบับ
14. ศาสตราจารย์นายแพทย์สมบุญ เทียนทอง	2561-ปัจจุบัน (ปีที่ 44-ปัจจุบัน)	ลดจำนวนเล่มที่พิมพ์เป็น 500 เล่มในปี 2561 และลดเป็น 400 เล่มในปี 2562 เริ่มใช้ระบบ online submission เติมรูปแบบในการรับส่งต้นฉบับ การพิจารณา ต้นฉบับและการติดตามความคืบหน้า เริ่มส่งวารสารที่เป็น electronic journal ให้สมาชิกทาง email ในปี 2561 ฉบับที่ 4 ปรับปรุงรูปเล่ม รูปแบบของบทความและคำชี้แจงต่างๆ เป็นภาษาอังกฤษ เปลี่ยนรูปแบบการส่งวารสารจากที่ส่งให้เป็นรายบุคคลเป็นส่งให้สถาบันหรือหน่วย งานที่มีวิสัญญีแพทย์แทน เพิ่มจำนวนสมาชิกในระบบ Thai Journal Online ทั้งในและต่างประเทศ

วิสัญญีสารในอนาคต

มีหลายประเด็นที่คิดว่าส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของวารสารในอนาคต เช่น

ปรับรูปแบบเป็น electronic journal เพียงอย่างเดียวเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจในอนาคต ทำให้วิสัญญีสารคงต้องปรับตัวอีกครั้งเพื่อให้เหลือนับทุกการผลิตที่ต่ำสุดและยังคงแนวคิดเดิมคือไม่เรียกเก็บเงินจากผู้พิมพ์ ส่งผลให้วารสารต้องเปลี่ยนรูปแบบเป็น electronic journal เนื่องจากวารสารมีรายได้ไม่มากนักจากค่าโฆษณา ค่าสมาชิกที่เป็นวิสัญญีพยาบาล และห้องสมุดบางแห่ง ส่วนนโยบายเรื่องคิดค่าตีพิมพ์สำหรับผู้ที่ต้องการตีพิมพ์ผลงานแบบเร่งด่วน (fast track) นั้น คงไม่สามารถใช้ได้เนื่องจากไม่มีผลงานที่ต้องรอคิว

จัดพิมพ์วารสารเป็นภาษาอังกฤษ มีบรรณาธิการในอดีหลายท่านที่มีความฝันอยากนำพาวิสัญญีสารไปสู่วารสารระดับนานาชาติแต่ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากวิสัญญีรุ่นใหม่สู่นานาชาตินั้นจำเป็นต้องตัดปณิธานเดิมทิ้งไป หมายถึง

ต้องตัดสมาชิกส่วนหนึ่ง เช่น วิสัญญีพยาบาล หรือแม้แต่วิสัญญีแพทย์ที่มีศักยภาพน้อยทั้งไว้ข้างหลัง การเดินทางไปสู่นานาชาติด้วยคนรุ่นใหม่หรือคนที่มีศักยภาพสูงก็ไม่ใช่เรื่องง่าย ต้องมีการลงทุนเพิ่มขึ้นทั้งระยะสั้นและระยะยาวเพื่อให้ได้มาตรฐานและรักษาระดับมาตรฐานนั้นไว้ การเรียนรู้จากราชวิทยาลัยอื่นที่ได้จัดพิมพ์วารสารเป็นภาษาอังกฤษไปแล้วจะเป็นข้อมูลสำคัญที่จะช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเรื่องอนาคตของวิสัญญีสารต่อไป

ประเด็นสุดท้าย คือ บรรณาธิการ หากจะพัฒนาวารสารให้มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ ในอนาคตคงจะต้องลงทุนหาบรรณาธิการที่มีฝีมือ มีการทำงานแบบเชิงรุกมาทำหน้าที่บรรณาธิการ ซึ่งประเด็นนี้อยู่ที่วิสัยทัศน์ของผู้บริหารราชวิทยาลัยวิสัญญีแพทย์แห่งประเทศไทยว่าจะให้ความสำคัญในเรื่องนี้นาน้อยแค่ไหน และในอนาคตจะนำพาวิสัญญีสารไปในทิศทางใด
